

Doma in po svetu

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV

Predsednik Reagan bo predlagal več vojaške pomoči El Salvadorju

WASHINGTON, D.C. — Reaganova administracija bo kmalu predložila zveznemu kongresu, naj odobri 140 milijonov dolarjev več vojaške pomoči El Salvadorju. Lani so ZDA poslale 81 milijonov dolarjev vojaške pomoči tej državi, za letošnje pa kongres odobril nadaljnjih 60 milijonov dolarjev, Reagan pa želi dodati še 140 milijonov.

V zadnjih tednih so komunistično usmerjeni gverilci v El Salvadorju vidno napredovali zoper vladne sile. Porušili so velik most kljub temu, da ga je branilo več vladnih vojakov, za nekaj ur so zavzeli veliko vojaško oporišče. Ameriški vojaški svetovalci menijo, da brez dodatne pomoči ni mogoče pričakovati vladnih uspehov zoper gverilske sile na bojnem polju. Razporeditev kongresnikov je pa takšno, da bodo najbrž odobrili precej manj pomoči, kot želi Reagan. Mnenje vplivnih kongresnikov, predvsem demokratov, je, da potrebuje el salvadorska vojska boljše poveljnike, ne pa veliko več opreme in orožja.

Jutri bo Reagan prejel od Henryja Kissingerja poročilo posebne komisije, ki je proučevala ameriško politiko do srednje Amerike. Med drugimi nasveti, bo komisija predlagala, naj bo raven ameriške gospodarske in vojaške pomoči posameznim državam srednje Amerike v precejšnji meri odvisna od tega, koliko spoštujejo te države osnovne človečanske pravice, pri tem je pa komisija imela v mislih predvsem El Salvador. V Beli hiši pravijo, da Reagan tega nasveta ne bo veliko upošteval.

Jugoslovanski predsednik Mika Špiljak bo obiskal ZDA konec januarja

WASHINGTON, D.C. — Proti koncu tega meseca bo prispel v ZDA na uradni obisk predsednik predsedstva SFRJ Mika Špiljak. Med bivanjem v glavnem mestu ZDA ga bo v Beli hiši sprejel tudi predsednik Reagan.

Špiljak, ki bo vodil večjo delegacijo, se bo zanimal predvsem za nadaljevanje gospodarske pomoči Jugoslaviji. Reaganova vlada vidi v SFRJ državo, ki želi ostati neodvisna in ki je v svoji sedanji geografski obliki koristna za osnovne interese ZDA na jugovzhodnoevropskem prostoru.

Žao Zijang, predsednik kitajske vlade, na uradnem obisku v ZDA

WASHINGTON, D.C. — Danes bo predsednik Reagan sprejel v Beli hiši Žaoa Zijanga, predsednika kitajske vlade, ki je na uradnem obisku v Združenih državah. V Beli hiši pripisujejo temu obisku precejšnji pomen, ker so bili odnosi med ZDA in Kitajsko v zadnjem letu precej hladni, predvsem radi Reaganove podpore Tajvanu in več nesoglasij na področju meddržavnega trgovanja.

Kot kaže, so drugi interesi, ki jih imata državi, pomembnejši in radi tega nista pripravljeni dovoliti, da bi različni pogledi kalili koristno sodelovanje. ZDA želijo pospeševanje trgovinske menjave s Kitajsko, Kitajci pa nujno potrebujejo ameriško tehnologijo. Obe državi sta tudi zaskrbljeni nad Sovjetsko zvezo in menda sodelujeta zoper ZSSR glede zbiranja podatkov o sovjetskih vojaških aktivnostih. Čeprav ni bilo nikoli uradno potrjeno, baje imajo ZDA zelo tajne obveščevalne postaje v severni Kitajski, nedaleč od sovjetske meje. Te postaje naj bi nadomestile tiste, ki so jih ZDA izgubile pod padcu iranskega šaha Pahlavija.

V Bejrutu sta padla ameriški in francoski vojak — Pogajanja o premirju propadla

BEJRUT, Libanon — Preteklo nedeljo so neznanci streljali na skupino ameriških vojakov v bližini začasnega ameriškega veleposlaništva v tem mestu. Ubit je bil Cpl. Edward J. Gargano iz Quincy, Mass. Bil je 261 smrtna žrtev med marini v Libanonu. Včeraj je pa padel francoski vojak, ko so na patroljo streljali muslimanci. Doslej je padlo v Libanonu 83 Francozov. Zadnji čas so Francozi posebna tarča napadov, baje radi francoske podpore Iraku v vojni zoper Iran.

Propadla so pogajanja med Sirijo in Libanom ob posredovanju Saudske Arabije, katerih namen je bil ločiti oborožene skupine v Libanonu drug od drugega. Med temi skupinami bi bili pasovi, pasove pa bi nadzorovale nevtralne sile. Kot kaže, odgovornost za prekinitev pogajanj je sirijska, ker so bili nezaupni libanonski muslimanci, ki jih podpira Sirija.

Sirija želi, da bi ameriški vojaki zapustili Libanon. Brez tega ne bo nič, trdijo. Sirija ima okrog 50.000 svojih vojakov v državi in bi rada priključila severni in vzhodni del Libanona Siriji. Predvsem se Sirijci zanimajo za mesto Tripoli, ki je pomembno pristaniško mesto.

Predsednik Reagan se je odločil, da bodo imele ZDA redne diplomatske odnose z Vatikanom — Protestanti proti

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Reagan bo danes izjavil, da nameravajo ZDA odpreti redne diplomatske odnose z Vatikanom. Prvi ameriški veleposlanik bo 69 let stari William A. Wilson, ki služi vse od 1981. leta kot Reaganov osebni zastopnik v Vatikanu. Papež Janez Pavel II. bo imenoval papeškega nuncija, ki bo zastopal Vatikan v ZDA.

Številne protestantske cerkve v ZDA nasprotujejo, da bi imele ZDA redne odnose z Vatikanom. Menijo, da dajejo takšni odnosi prednost katoliški Cerkvi oz. ameriškim katoličanom. Reaganova vlada trdi, da to nikakor ni res. Proti Reaganovi odločitvi so tudi razne protiverske organizacije in tisti, ki menijo, da bodo taki odnosi kršili ločitev med državo in cerkvijo, ki je med temeljnimi načeli ameriške ustave.

ZDA so sicer imele diplomatske odnose z Vatikanom od l. 1848 do l. 1867. Leta 1951 je želel predsednik Harry S. Truman te odnose obnoviti, vendar je njegov načrt preprečil silovit odpor protestantov.

Komisija, ki jo je imenoval predsednik Reagan, ni našla dosti lakote v ZDA

WASHINGTON, D.C. — Trinajstčlanska komisija Bele hiše je ugotovila, da ni veliko ljudi v ZDA, ki trpijo radi lakote. Brez dvoma je res, je dejala komisija v svojem poročilu Reaganu, da trpijo posamezniki v ZDA radi lakote, ni pa mogoče trditi, da je število takih oseb ogromno, kot menijo nekateri.

Mnenje komisije so kritizirali mnogi liberalci, med njimi sen. Edward M. Kennedy (D.-Mass.). Kritiki trdijo, da so člani komisije v večini konservativci, ki so bili prepričani že od začetka, da lakota v ZDA ni problem. Prav zaradi tega znanega njihovega stališča so bili imenovani v komisijo.

Nekateri kritiki tudi predlagajo, da bi člani komisije obiskali ustanove, v katerih delijo hrano tistim, ki nimajo nič denarja in so res lačni.

Iz Clevelanda in okolice

Prodaja krofov—

Oltarno društvo fare sv. Vida bo imelo prodajo krofov to soboto, 14. januarja, ob običajnem času v društveni sobi svetovidskega avditorija. Pridite!

Naznanilo bralcem—

Zadnji čas je urednik prejel več dopisov za objavo s pripombo, naj bodo članki objavljeni v petkovi Ameriški Domovini. Teh prošenj ne bo mogoče upoštevati. Petkova AD ima običajno manj prostora kot torkova, uredniku se pa tudi zdi, da tisti, ki lahko berejo slovensko, lahko berejo torkovo AD, ki je popolnoma slovenska.

Nastalo je nekaj težav radi vesti, ki jih objavljamo v rubriki »Iz Clevelanda in okolice«. Nekateri posamezniki oz. organizacije so prišli do zaključka, da imajo pravico stalno oglaševati svoje prireditve na 1. str. AD in sicer tudi več tednov zaporedoma. Tudi to ne bo več mogoče. Enkratna objava bo morala zadostovati.

Spominski darovi—

Frances Zagar, Baraga družina in Albina M. Zimmerman so darovale \$50 v tiskovni sklad Ameriške Domovine v spomin pok. Anthonyja J. Baraga in Sophie Magayna.

Ernest F. Kotnik, El Cajon, Kalif., je daroval \$10 v naš tiskovni sklad v spomin 58. obletnice smrti (16. jan. 1984) Josepha F. Kotnika.

G. in ga. A. J. Feiklowicz, Cleveland, Ohio sta prav tako darovala \$10 v naš sklad v spomin staršev g. in ge. A. M. Feiklowicz.

Ga. Jožefa Kuhar, Cleveland, Ohio je pa darovala \$7 Ameriški Domovini v spomin pok. moža Luke Kuharja, ki je mnoga leta dostavljal naš list mnogim rojakom v senklerski naselbini.

Župan Voinovich zopet želi povišanje davkov—

V teku je kampanja, ki jo vodi župan George V. Voinovich, naj bi volivci Clevelanda za pol odstotka povišali davka na zasluzke. Večino denarja bi sicer plačevali tisti, ki delajo v Clevelandu, živijo pa v raznih predmestjih. Davek tudi ne bi prizadel dohodkov upokojencev ali dohodkov, ki jih prejema posamezniki v obliki obresti ali dividend. Voinovich trdi, da zaradi gospodarskega zastoja v Clevelandu, sedaj veljavni davki ne prinašajo dovolj denarja v mestno blagajno. Izgledi za uspeh na posebnih volitvah, ki bodo v torek, 7. februarja, letos, niso za župana preveč obetajoči. Brez dodatnih dohodkov, pravijo v mestni upravi, bodo prisiljeni podvzeti ukrepe, ki bodo omejili mestne storitve.

Raznašalca iščemo—

Raznašalca za Ameriško Domovino iščemo za ulice E. 173, 174, 175, 176, 177, 179, Grovewood, Brian, Nottingham, Creekview, Dillewood in Delavan. Ako seanimate, pokličite našo pisarno na tel. 431-0628 ali pa se oglasite osebno.

»Pesmi in melodije iz lepe Slovenije«—

Vstopnice za banket ob 30-letnici slovenske radijske oddaje »Pesmi in melodije iz lepe Slovenije«, ki bo 15. januarja 1984 in ki ga prirejajo kulturna društva Fantje na vasi, Korotan, Kres in Lilija, so na razpolago, ako pokličete go. Zdenko Zakrajšek (732-8008) ali Nejčeta Slaka (881-1725).

Božično darilo—

Želetov pogrebni zavod je daroval \$50 v tiskovni sklad AD kot božično darilo. Hvala lepa!

Vstopnice v predprodaji—

Slovenska pristava sporoča, da so vstopnice za »Pristavsko noč« dne 21. januarja 1984 v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju v prodaji pri tajniku S.P. Stanetu Mrva na tel. 943-1442.

Srnjakovo kosilo—

Vsakoletno srnjakovo kosilo v prid Slovenskega doma za ostarele, ki ga sponzorira fara Marije Vnebovzete, bo v nedeljo, 22. januarja, od 3. do 5. pop. v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. v Euclidu. Kosilo bodo pripravile Josie Stanonik in pomočnice. Vstopnice so po \$8 in jih lahko dobite, ako pošljete ček za število vstopnic, ki jih želite, skupaj s kuverto z vašim naslovom in znamko, na naslov Rev. Viktor Tomec, 15519 Holmes Ave., Cleveland, OH 44119.

V tiskovni sklad—

Mary J. Prince, Cleveland, Ohio je darovala \$50 v tiskovni sklad Ameriške Domovine.

John Marentič, Toronto, Kanada, je prispeval \$40 v naš tiskovni sklad.

Plesna skupina KRES je pa obogatela naš tiskovni sklad s \$25.

Vsem darovalcem najlepša hvala!

VREME

Oblačno in vetrovno danes z verjetnostjo naletavanja snega in najvišjo temperaturo okoli 27 F. Spremenljivo oblačno in zelo hladno jutri. Najvišja temperatura okoli 16 F. V četrtek oblačno z možnostjo snega. Najvišja temperatura okoli 24 F. V petek in soboto deloma sončno z najvišjima temperaturoama v nizkih 20-ih F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Tuesdays and Fridays except first two weeks
in July and one week after Christmas

NAROČNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece
Petkova izdaja; \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav: \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for 3 months
Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 3 Tuesday, January 10, 1984

K trideseti obletnici radijske oddaje
»Pesmi in melodije iz lepe Slovenije«

CLEVELAND, O. - Prišlo je novo leto, kot jih je že mnogo. Vrstijo se eden za drugim, ko se dobro zavemo, pa jih je cela vrsta mimo. Prišlo mi je to na misel, ko sem bral v *Ameriški Domovini* članek o praznovanju tridesete obletnice naše slovenske radijske oddaje »Pesmi in melodije iz naše lepe Slovenije«. Zdi se mi, da je bilo šele včeraj, ko se je prvič oglasila slovenska beseda po radijskih valovih. Vedeti moramo, da je bil radio takrat to, kar je danes televizija: najuspešnejši način vplivanja na družino. Čisto gotovo takratni sodelavci te prve oddaje niso mislili, da bo ta slovenski program kdaj praznoval tako ugleden jubilej!

Kot sem omenil, je bil radio takrat na višku, ker je bila televizija še v povojih ali — kot smo nekoč rekli — v plenicah. Prvi sodelavci na tej slovenski oddaji so videli in pravilno storili, ko so poleg vsakdanjega slovenskega tiska začeli prihajati v naše domove potom radijskih valov in tako omogočili širjenje naše slovenske kulture tudi na tem takrat tako popularnem polju. Spoznavanje naše kulturne dediščine, najsi bo v besedi ali glasbi, je tako našlo nov način posredovanja vsakemu Slovencu in Slovenki.

Če pomislimo, da je ta slovenska radijska ura prihajala k nam v naše domove sprva enkrat na teden, potem pa kar vsak dan, dan za dnem, lahko si mislimo, koliko dela je to zahtevalo od voditeljev ure. Kdor ni nikoli kaj takega delal, si niti predstavljati ne more vsega dela, ki je združeno s tako oddajo. In to dan za dnem, mesec za mesecem, leto za letom! Res, ogromno je bilo to delo, lahko pa tudi trdimo, da je bil uspeh, četudi ga ne moremo meriti v dolarjih, prav gotovo velik.

Zato je prav, da so se vsaj nekateri spomnili in hoteli tej slovenski radijski oddaji tudi javno dati priznanje in pa zahvalo za to delo, ki ga že dolga leta izvršuje v naši sredi dr. Milan Pavlovčič. Oddaja morda vsem ni vedno po godu, saj pravi pregovor, da nihče ne more vsem ustreči, vemo pa — in to je dejstvo — da, če je ne bi bilo, bi nam premnogim bilo presneto dolgčas, posebno še tistim, ki ljubimo slovensko besedo v prozi ali v pesmi. Naše skupnosti si brez slovenske radijske oddaje ne morem predstavljati, in upam, da bo prihajala v naše domove še mnoga, mnoga leta.

Dragi rojaki, udeležite se slavnostnega banketa, ki bo v nedeljo, 15. januarja, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. in sicer ob dveh popoldne. Vstopnice lahko rezervirate, ako pokličete Zdenko Zakrajšek na tel. št. 732-8008 ali Nejčeta Slaka na tel. št. 881-1725.

Zberimo se v čimvečjem številu, da bomo tako javno dali priznanje tej oddaji in čestitali vsem delavcem, bivšim in sedanjim, za vse delo in trud, ki so ga vlagali in ga še vlagajo v to odlično oddajo. Za dolga leta nesebičnega dela na oddaji pa dr. Milanu Pavlovčiču iskrena hvala in še na mnoga leta!

F.G.

Zahvala Slovenske
šole pri Mariji
Vnebovzeti

CLEVELAND, O. - Kot veste bralci *Ameriške Domovine*, je g. Rudi Knez duša iger Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti. Na povabilo starega znanca g. inž. Lojzeta Žagarja v imenu Slovenskega kulturnega društva Zvon iz Windsorja, se je podal z mladino na pot.

V soboto, 10. decembra, okrog 10. ure, sta odpeljala

Zagovor

Nekdo me je učil, da naše prosvetne ure pravzaprav niso ure ali sestanki, kakor smo jih poznali pred drugo svetovno vojno v stari domovini, ker izpadejo največkrat kot nastopi otrok. Potrdil sem mu, da se z njim v glavnem strinjam, a takoj pripomnil, da je vedno vsaj pol sporeda v rokah odrastlih. Povedal sem mu pa, da kar je veljalo v stari domovini, ne more veljati tudi v Ameriki, kjer so razmere čisto drugačne; da kar velja na neki slovenski fari v Clevelandu ali Chicagu, ne more veljati tudi v New Yorku.

Tem našim farnim sestankom je dal bivši dopisnik AD Tone Osovnik ime ure. Jaz sem prej vedno govoril o sestankih. Ko sem pa videl, da je ime ure boljši, sem se ga tudi jaz oprijel. Seveda bi mogli naše ure imenovati tudi družinske ure ali farne sestanke, nikakor pa ne otroške ure. Končno — ime ni važno! Važno je, ali ure opravljajo nalogo, ki so si jo zastavile, ali ne.

Namen je bil z urami pritegniti slovenske družine k slo-

dva avtobusa izpred Marije Vnebovzete. Pot je bila lepa, brez padavin, ko pa smo prispeli v Detroit, nas je pozdravilo sonce. Srečno smo Ambassador most in bili v Kanadi. Pred domom so nas že čakali in nas prav iskreno pozdravili.

Po kosilu se je nekaj sopotnikov razšlo med znanke, ostali so pripravljali oder, mladino, muziko, da je bilo vse nared ob 6. uri, ko je bilo napovedano, da se prične dr. Geržiničeva opereta »Miklavž prihaja«. Bilo je zelo lepo gledati ali na oder ali po dvorani, kjer so skrbno sledili, kaj se dogaja.

Mladina je zares skrbno podala ves Miklavžev prihod, tako, da je na koncu še g. Rudi dejal: »No, danes pa je bilo lepo!« Hvala vam, dragi otroci, za res lepo podano nebeško sliko in Vam fantje za peklenško kraljestvo. Pa tudi vsem očetom pri pripravi odra: Hvala! Vse so s seboj pripeljali, da bo tako, kot je bilo zamišljeno, seveda na koncu tudi vse pospravili in odpeljali.

Srečno smo se vrnili ponoči v naše mesto z lepimi spomini.

Iskrena hvala Vam, dragi Slovenci v Windsorju, za povabilo, posebno še g. inž. Lojzetu Žagarju in ge. Marici za topel sprejem. Hvala tudi kuharicam za okusno kosilo in vso postrežbo. Iskreno Vam želimo veliko lepih uric v slovenski skupnosti pod okriljem kulturnega društva Zvon, še naprej držite skupaj! Morda bo najlepša zahvala, če Vam povemo, da se niti zavedali nismo, da smo drugod, tako je bilo domače. Bog Vam povrni in da svoj blagoslov v vsem novem letu 1984!

želi

Odbor staršev

Iz newyorške prosvete

venski fari, posebno ko so se začele seliti v predmestja in so mlade družine z otroci začele ustanavljati svoje domove na deželi. Tako pridejo najmanj enkrat na mesec v slovensko faro in slovensko družbo. Namen je bil buditi v mladini slovensko zavest in slovenski ponos, jo učiti slovenskega jezika, kulture, poznavanja in spoštovanja slovenskih tradicij in domovine, iz katere so izšli. Da smo vsaj deloma uspeli, nam priča nova sezona. Štiri ure smo imeli in dvorana je bila na vseh polna — nič manj polna, kot pred 30 leti na redkih farnih prireditvah.

Na sestankih prosvetnih društev pred vojno so imeli na sporedu navadno predavanje ali predavanje s skioptičnimi slikami, po predavanju pa debato. Govornike je preskrbela prosvetna zveza. Namen je bil širiti obzorje. Dvomim, da bi kaj takega uspelo v New Yorku ali katerikoli slovenski naselbini v ZDA. Nam gre v prvi vrsti za mladino. V stari domovini sta mlade ljudi vzgajala dom in šola. Tu mora šola — kjer je ni — nadomestiti nekaj takega kot so naše ure, na katerih nastopa mladina. Če ima kak bralec AD v mislih kaj boljšega, kakor so naše ure, ali kak predlog, kako bi jih izboljšali, naj mi sporoči kar preko AD. Za vsako misel, za vsako novo idejo, mu bom iz srca hvaležen. Slovenski pregovor pravi: Več glav, več ve. Jaz že dolgo vem, da je moja vednost omejena.

Zmagoslavje mladine

Na uri je prvič nastopila Lidica Millionig, ki je pravkar izpolnila pet let, in Ivo Lango, ki jih je izpolnil 8, med najstarejšimi sem bil jaz, starina, ki sem jih že davno prekoračil 70.

Vesel sem bil, iskreno vesel, da sta vprav mlada Lidica in skromni Ivo bila deležna najbolj viharnega in najdaljšega ploskanja, jaz pa le skromnega odobravanja. Tako je prav! Mladim ljudem je treba pokazati, da jih ljubimo in da cenimo njihove napore in uspehe. Celo poklicni javni delavec in govornik Simon Kregar je moral priznati, da mu je težko nastopiti za tako popularnima osebamama kakor sta Lidica in Ivo.

Spored

Najprej sta nastopili Marjanca Burgar Jenko in Anki Babnik. Obe sta recitirali lepo in z občutkom božično poslanico Matere Terezije iz Kalkute, prva v slovenskem in druga v angleškem jeziku. Mati Terezija je znana po vsem svetu, odlikovana z Nobelovo nagrado za mir in pred kratkim od Kraljice Elizabete z nagrado »Order of Merit«, ki je najvišje angleško odlikovanje in ga more istočasno imeti samo 24 ljudi. Kaj pravi Mati Terezija?

»Danes je na svetu veliko zla. Mislim, da ima precejšen del tega zla korenine po domovih. Svet trpi, ker ni miru po

družinah. Imamo na tisoče propadlih domov. Iz svojih domov moramo napraviti središče ljubezni in odpuščanja in tako doseči mir. Napravimo iz svojih domov, iz svojih družin, drugi Nazaret, kjer bodo vladali ljubezen, mir, veselje in sloga. Ljubezen se začne doma!«

Mati Terezija govori iz življenjske izkušnje, pozna življenje najbolj revnih, zatiranih in zanemarjenih. Zato je njena sodba vedno tehtna.

Gospa dr. Dominika Lango je nato zapela solo pesem »Angelci pojo z višav« v prevodu Simona Kregarja. Kakor vedno nas je tudi tokrat očarala.

Nato je igral na klavirju njen sinček, že prej omenjeni osemletni Ivo, dve skladbi »Tarantel« in »Rdeči bobni«. Fant ima izreden talent in pri kupen nastop.

Za njim je recitiral Simon Kregar pesem »Noč božična«. Mala Sandi Burgar pa pesem »Uspavanka«. Oba sta bila odlična.

V odmoru smo častitali gospej Tončki Babnik na rojstnem dnevu, se zahvalili Lovrencu in Marti Stojan za božična drevesca in opozorili na razstavo Jožeta Vodlana.

Še posebej smo se zahvalili Babnikom, ki skrbijo že toliko let za dvorano in kuhinjo; tistim, ki nastopajo; tistim, ki jih vadijo; tistim, ki vse leto darujejo pecivo, župniku in vsem, ki so delali na prenovitvi dvorane, ter vsem, ki tako pridno in zvesto obiskujejo naše ure.

Poslali smo božične karte vsem slovenskim škofom in želeli vesel Božič in srečno Novo leto vsem navzočim, njihovim družinam in tistim, ki niso mogli priti.

V drugem delu je deklamiral Marko Burgar pesem »Prelepa si božična noč« in Tone Jenko recitiral resnično zgodbo o mali Andreji, ki trpi zaradi odprte hrbtenice (spina bifida), pa je na božično noč z dolgimi nožnimi oklepi in okvirji za hojo nosila po cerkvi in položila v jaslice malega Jezuščka. Vsa cerkev je bila ganjena in mnogi so jokali.

Nato sta igrala na klavirju štiriročno Mirijam in Richard Lango. Pokazala sta, da je glasba Langovim prirojena in v trudu in učenju izpopolnjena.

Nastopil je drugi višek naše ure. Petletna Lidica Millionig in desetletna Inga Zupančič sta zapeli v duetu s solo točkami »Tam stoji pa hlevček«. Nima prave besede, da bi opisal vtis in navdušenje, ki sta ga zbudili med gledalci obe deklici. Videti bi morali malo Lidico, kako je brez vsakega trepetca komaj čakala, da pride na vrsto in pokaže ljudem, kaj zna. Bili smo v sanjah in te sanje so bile lepe!

Zaključila sta spored Marinka Zupančič z

(dalje na str. 3)

Izšla je prva številka **CELOVŠKEGA ZVONA**

Revija, ki hoče biti meddržavno-slovenska

RIDGEWOOD, N.Y. - V koroški lini je zašumelo sprva pritajeno, potlej odločneje in naposled dokončno: hočemo, tako so dejali krščanski razumniki, glasilo, ki predstavlja trodimenzionalno literarno početje. Dolžina naj bo simbol krščanske misli, sporočilnosti in enostavno medialno geslo. Širina naj bo povezovalno nihanje, kot je zabeležil glavni urednik dr. Reginald Vospernik (ravnatelj Slovenske gimnazije v Celovcu) v uvodniku, med govorečim in nagovorjenim. Globina pa naj bo stolpova odprtost krščanskemu oznanilu, saj je namenjeno Celovškemu Zvonu, da v smislu nedotakljivega korektiva, se pravi razločevalno, poseže med evangelijsko jasnim DA in NE.

V impresumu prve izdaje in vseh naslednjih izdaj boste brali tole: »Vseslovenska revija za leposlovje, kritiko, kulturna, družbena in verska vprašanja. Izhaja v Celovcu štirikrat letno. Usmeritev Celovškega Zvona je na krščanskem pogledu na svet in kulturni enotnosti vseh Slovencev osnovana publikacija slovenskih kristjanov in vseh, ki iščejo z njimi pogovor. Izdajatelj je društvo prijateljev revije Celovski Zvon. Lastnica ter založnica pa Mohorjeva družba v Celovcu.«

Klic, dragi ameriški prijatelji, po zahtevnejši krščanski reviji, se je posebno na Koroškem, pa tudi po drugih predelih sveta, kjer živijo Slovenci, že oglašal dolga leta. Imeli smo sicer razne verske revije, tednike ali mesečnike, toda pretežno, če ne izključno, so ti časopisi veljali preprosti sporočilnosti za preprosto ljudstvo. Enostavni verski napotki za enostavno duhovno prebavo. Vsaj ob času, ko je dobival marksizem pri mladih Slovenceh — mislim zdajle na Koroško — čedalje večjo pozornost in nepotrebno, kar škodljivo, gorečnost, in se je hkrati mladina pričela odrekati demokratičnim političnim osnovam, pa se je javljala v nas samih potreba po neki publicistični platformi, ki bi omogočala prodor krščanskega imperativa, predvsem na političnem področju.

Druga težnja, ki je narekovala izdajo nove vseslovenske revije, je osnovana na ideji, da naj bi ločeni trud po obstanku slovenskega jezika in kulture, kot ga kažejo Slovenci v Ar-

gentini, Slovenci v ZDA in Kanadi, Slovenci na Tržaškem in Primorskem, Slovenci v Avstraliji ali po nešteti drugih državah sveta, pa tudi Slovenci na Koroškem in v Sloveniji sami, zgostili v učinkoviti skupni napor.

Takšnega načrta v vsem povojnem času, če naj bi kdajkoli obstajal, nismo uresničevali. Kdaj pa kdaj smo se sicer zavedali prednosti poenotenja ali vsaj poskusa skupnega publicističnega nastopa, da bi izkazali sebi kot drugim svojo nezlomljivo voljo pri posredovanju zgodovinskih izročil, vendar je primanjkovalo vztrajnosti, včasih idej, potelj ljudi in denarja, da bi vzpostavili takšen program.

Zdaj je misel postala beseda. V septembru 1983 je izšla prva izdaja Celovškega Zvona. Ta poskusna izdaja (poskusna z ozirom na reakcijo bralcev) je precej kulturno-filozofskega značaja. Bojan Štih, dramaturg in pisatelj iz Ljubljane, piše o kulturi in kontinuiteti in se prikoplje do spoznanja, da moramo svojo preteklost ljubiti, ko da bi bila del našega sedanjega življenja in našega sedanjega nacionalnega trenutka. Sporočilo je napisano v briljantnem jeziku, vsebinsko kajpak nekoliko izizzivalno, česar pa poklicnemu dramaturgu ne moremo zameriti.

Janko Ferk in Gustav Januš, koroška pisatelja, objavljata dela. Profesor Svetozar Stojanović premišljuje o krizi marksizma in najde presenetljive odgovore na postavljena vprašanja. Alojz Rebula, tržaški jezikovni virtuoz, objavlja dnevniške zapiske. Profesor Janko Zerzer razpravlja o kulturi in instituciji in pokaže zgodovinsko rast in težave koroških kulturnih institucij. Intervju je z rektorjem tinjskega doma Jožetom Kopeinigom, ki velja kot eden izmed najbolj odličnih mož slovenskega naroda na Koroškem. Razni drugi zapiski in zabeležki pa dajejo prvi izdaji celovito pestrost.

Kot rečeno: Prva izdaja je zanimiva, vendar še nekoliko preveč jezikovno-filozofska navdihnjena, v njej najdemo preveč kulturne orientacije. V prihodnjih številkah bo šlo za širši prikaz prosvetnih, znanstvenih, gospodarskih, tehničnih in družbenih vprašanj, katerih se je treba lotiti, da bo revija resnično sprožila vsebin-

ski razmah, ki ji gre. Ne dvomim, da bomo revijo lahko speljali na takšno raven kakovosti. Saj sedijo uredniki, torej najožji sodelavci, domala na vseh kontinentih, kamor se je zatekel slovenski živelj v tem stoletju oziroma, kjer naši rojaki že od nekdaj živijo.

Glavni urednik je dr. Reginald Vospernik iz Celovca. Drugi uredniki so: Anton Stres (Ljubljana), dr. Alojz Rebula (Trst), dr. Alojz Ambrožič (Toronto), dr. Katica Cukjati (Buenos Aires), dipl. ing. Franc Kattinig (Celovec), dr. Marija Spieler (Celovec) in avtor tega članka, v New Yorku.

Računamo torej, da bomo že v naslednjih številkah brali zanimive prispevke iz Južne in Severne Amerike, pa tudi iz Avstralije, kjer bomo našli urednika.

Celovski Zvon ima seveda zgodovinske predhodnike. Pred več kot sto leti je izdajal Josip Stritar na Dunaju Dunajski Zvon. Tedaj je zapisal tako: »Dolžnost vsakega pravega rodoljuba je skrbeti po svoji moči, da se našemu tolikanj omike željnemu ljudstvu, zlasti pa mladini, podaja krepka, zdrava dušna hrana, ki bistri um in blaži srce.«

Če Vam, dragi ameriški rojaki, govori Josip Stritar iz srca, potem je Vaša dolžnost, da naročite Celovski Zvon za 15 dolarjev letno. Dobili boste štiri izdaje po približno 90 strani v lepem tisku, poštnina pa je z naročnino vključena. Za ameriške rojake prejme Celovski Zvon naročila na ime in naslov podpisanega:

dr. Peter Millionig,
688 Onderdonk Ave.,
Ridgewood, New York
11385

Naprošam v imenu uredništva za čim večjo udeležbo pri naročilu Celovškega Zvona. Dr. Vospernik je zapisal v uvodniku prve številke namreč tole:

»Zastavljenim nalogam bomo kos le, če se nam bodo kot sodelavci, kot somišljeniki in kot naročniki nove revije Celovski Zvon pridružili vsi, ki se jim zdijo naši temelji sprejemljivi.«

Kdo bi mislil, da so temelji nesprejemljivi?

Kdo dvomi, da je početje potrebno?

Ker so temelji sprejemljivi in ker je početje potrebno, je podpora Celovškega Zvona navsezadnje vprašanje duševne omike posameznika. To omiko pa sem pri Vas, dragi rojaki, že tedaj spoštoval, ko sem prvič prestopil prag tega kontinenta pred desetimi leti.

dr. Peter Millionig

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim prijateljem in znancem!

Atenski marmorni bolnik

Partenon, eno najbolj slavnih zgradb na svetu, bodo rešili pred uničenjem

Slavni Partenon na Akropoli v Atenah je v svoji 2.400-letni zgodovini doživeljal spremenljive čase, čase slave in časti, a tudi čase ropanja in propadanja. Zadnje udarce je čudoviti antični zgradbi zadal moderni promet v Atenah, ki je tisto, kar je ostalo, še bolj ogrozil. Zdaj teče široka akcija za popravilo in obnovo slavnega Partenona.

Partenon so postavili stari Grki v čast boginji Ateni Devici. Kot arhitekta sta vpisana Iktinos in Kalikrates, medtem ko je slavni kipar Fidija poskrbel za kiparsko okrasje, med katerim je posebno slovel kip Atene, izdelan v zlatu in slonovi kosti.

Večji del bogastva so pobrali v 1. stoletju našega štetja Rimljani, ki so ropali po Grčiji. V 6. stoletju so iz hrama nagnali Ateno in ga posvetili Devici Mariji, v 15. stoletju pa so Turki naredili iz njega mošejo. 1687. leta je Partenon stresla močna eksplozija, ko je natančen beneški topničar zadel zgradbo, v kateri so Turki hranili razstrelivo. V 19. stoletju je lord Elgin pobral marmorni slemenski okras s Partenona in ga dal odpeljati v Veliko Britanijo, kjer je še danes na ogled v slovitim Britanskem muzeju. Prav ta čas teče boj za vrnitev tega okrasja, ki nosi — ironično — ime po plenitelju, na pa po ustvarjalcu Fidiji.

Naslednjih sto let so se za Partenon obetali lepši časi, vendar le v hotenjih in željah arhitektov in restavratorjev. Od 1890 do 1930 so tekla obsežna popravljalna dela, da bi stari zgradbi vrnil nekdanji sijaj in jo obvarovali uničenja. Toda obnovitelji so naredili hudo napako. Namesto železnih palic, zabitih v svinčen ovoj, kot so jih uporabili za vezne elemente med marmornimi bloki stari graditelji, so uporabili gole železne palice.

Napaka se je pokazala čez čas. Rjavina je razjedala kamen, medtem ko je bila različna razteznost marmorja in železa kriva, da so starodavni kamniti bloki začeli pokati. Restavratorji so šele tedaj uvideli, kako modri so bili stari graditelji. Njihove vezi, oblečene v svinčeni ovoj, so delovale kot odtočni žlebiči za rjavino, hkrati pa je svinec deloval kot blažilo pritiskov, nastalih pri raztezanju železa. Stari gradbeni mojstri so Partenon zgradili za več kot dve tisočletji, moderni gradbeniki pa bi ga s popravili kmalu uničili.

Svoje je k nespretnosti restavratorjev dodal še mestni »smog«, ki ovija Atene večji del leta. Včasih je količina žveplovega dvokisa tolikšna, da zbada v oči. Kot v mnogih velikih mestih je tudi v Atenah »smog« posledica naraščajočega avtomobilskega prometa in kurjenja s fosilnimi gorivi, le da ima glavno grško mesto to smolo, da je zelo slabo zračeno, in tako se strupeni oblak

zadržuje nad njim. Ko se dež in vlaga pomešata z žveplovim dvokisom, se stvori žveplena kislina, ki med drugim razjeda tudi partenonski marmor.

Grška vlada je za rešitelja častitljive zgradbe izbrala arhitekta Manolisa Korresa, strokovnjaka za antične zgradbe, ki je leta 1977 začel obnavljati Erehteion. Dela bodo dokončana predvidoma že letos. Tudi pri tej zgradbi, prav tako na Akropoli, so imeli podobne težave, kot se obetajo pri obnovi Partenona. Marmor Erehteiona je bil poškodovan zaradi »smoga« in železnih vezi. Vso zgradbo so razstavili na kosce in nato železne vezi zamenjali s titanovimi. Slovit kariatide podporne stebre, ki jih je kisli dež močno poškodoval, so delno zamenjali z nadomestki, izvirnike pa shranili v posebne posode, napolnjene z dušikom, ki deluje kot zaščitna.

S Partenonom bodo obnovitvene težave seveda večje. Večina marmornatih blokov je huje poškodovanih, kot so bili tisti iz Erehteiona.

Od 12.500 kosov, kolikor so jih antični graditelji izklesali za postavitev Partenona, jih je nekaj tisoč popadalo na tla, vendar so še uporabni. Preveč poškodovane bodo seveda zamenjali z novimi, ki jih bodo nalomili v istem marmornem kamnolomu, kot so jih pred 2.400 leti stari graditelji. Vsi kamni bodo oštevilčeni in potem skrbno postavljeni na odgovarjajoče mesto. Ker so nekateri bloki težki tudi do šest ton, je Korres za delo izbral poseben žerjav, sestavljen v Franciji, katerega odlikujejo gigantske klešče za dviganje in nameščanje težkih tovorov. Letos se bo tako na Akropoli pojavil žerjav, ki bo nekaj let dajal nov videz starodavnemu svetemu kotičku Aten.

Med grškimi strokovnjaki se je vnel spor o tem, ali naj Partenon med obnovitvenimi deli posebej še ojačijo, da bi vzdržal morebitni potres. Korres je zavrnil takšne posege. Pravi, da se je Partenon kot dobro zgrajena protipotresna zgradba izkazal v stoletjih in da bi dodatne ojačitve spremenile podobo svetišča, kar je nesprejemljivo.

Korres je zavrnil tudi težnje, naj bi gradbene kamne zgledili v nekdanji sijaj. »Sprijazniti se moramo s tem, da so popolni robovi in površine izgubljeni za vedno in da ima spomenik nov značaj — značaj ruševine,« pravi Korres.

Upati je, da bo ena najbolj znanih zgradb na svetu končno dočkala lepše in predvsem mirnejše čase.

Oglašujte v Ameriški Domovini! S tem boste pomagali sebi in tudi našemu listu!

Iz newyorške prosvete

(Nadaljevanje z 2. str.)

Gounodovo pesmijo »Ave Maria« in njen sin Andrej z recitacijo »Veselite se narodi sveta«.

Ura je bila odlična, vse je bilo na izredni višini, nastopajoči so dali iz sebe vse, kar so mogli. Fara jim je bila hvaležna in jim je to dokazala z i-

zrazi ljubezni in občudovanja.

Dr. Zdravko Kalan

(Dr. Kalan je omenil v spremnem pismu, da je bil zadnji mesec bolan. Želim mu hitrega okrevanja! Upam, da bo še naprej pošiljal poročila o newyorški prosvetni uri, od časa do časa pa prispeval tudi druge članke. Ur. AD)

CHICAGO

IZPOD ZVONA SV. ŠTEFANA

(po Geratiču)

Že sta za nami Božič in Novo leto. Kljub mrzlemu decembru in njegovemu zaprtju po hišah, je kakor žerjavica pod pepelom telo pričakovanje in božja milina. Miklavž nas ni pozabil; vrstile so se vsakovrstne božičnice za otroke in odrasle. Po družinah se je razširila toplota.

Miklavž je bil letos nekoliko drugačen. Izognil se je Chicagu in Jolietu in se ustavil kar v Romarskem domu v Lemontu. Prav je naredil. Deležen je bil slovesnega sprejema z lepim nagovorom g. Markuna iz Jolietja in radostnega pričakovanja trume otrok in njih spremljevalcev. Lepo je bilo.

Miklavževa tradicija se bo lahko še nadaljevala. Še se rodi Slovincem otroci, sicer ne na veliko; prihajajo pa le. Že v oktobru sta Mihela (Arko) in Stane Simrayh postala stara starša. Njiju hčerka Magda je v Kanadi sprejela svojo prvo-rojenko Moniko Marijo z velikim veseljem. Z možem sta jo prinesla pokazat v Chicago v cerkev sv. Štefana na sam božični dan. Po končani slovesni maši sta sedaj že stara starša Mihela in Stane prejela poseben blagoslov ob njiju 25-letnici poroke. Obred je vodil p. Kalist. Naj prejmejo stari in mladi starši naše čestitke in želje za vse dobro.

Družina Lojzeta in Vere Gregorič je v prvih dneh v decembru pozdravila prihod druge vnukinje, ljubke Frančiške, ki se je rodila njihovi hčerki Heleni - Lenčki. Zdravega otroka se veseli številna Gregoričeva družina in stari atek že govori o mali svoji - Franki. Naše čestitke in voščila!

Družina Gregorič je že leta dolgo najbližnji sosed cerkvi sv. Štefana, župnišča in farne dvorane. In so farni blagoslov, bolje, blagoslov za slovensko skupnost! Le kdo bi pomagal pri mnogem delu v dvorani, kdo posodil ta in oni predmet, kdo spravljal v hladilnik hrano pred in po naših kosilih, kdo vozil? Seveda — Gregoričevi! Še nikoli niso nikomur odklonili.

Oče Lojze je mnogim dober zdravniški svetovalec in priljubljen bralec pri slovenskih mašah. Mama Vera je »spravila gor« kar tri sinove in tri hčere. In njih sposobni sin Jimmy - Jakob je nekak vodja številnih naših fantov in deklet (predsednik športnega kluba), ki se vsi zavedajo slovenskega porekla. Že par let ta skupina organizira, vodi in dela za priljubljene Silvestrove večere. Tudi letošnjega ljudje ne morejo prehaliti. Kar ponosni smo na to mladino!

Naše življenje je pestro. Vse novice niso dobre, so tudi slabše. Gospa Rusova, tako iskana in priljubljena kuharica pri naših velikih kosilih in banketih, je prestala težko operacijo. Prav na dan Novega leta smo zvedeli, da je mama naših bratov Arko in hčere Mihele

ga. Pavla Arko prestala hud srčni napad. Vsi Slovenci v Chicagu želimo obema okrevanja in zdravja!

Božični dnevi so bili res mrzli in za starejše zelo neprijetni, vendar upamo, da po vseh naših družinah topli. Še so očetje kadili po svojih hišah, otroci in vnuki kropili z blagoslovljeno vodo, matere pa molile rožni venec. Skupina naših fantov je prišla nek večer v hišo in prepela vse znane božične pesmi. Vsa lepa in okrašena naša cerkva je na sveti večer in na sveti dan sprejela in se napolnila z našimi vernimi ljudmi. Gospod župnik se je vsem zahvalil za obisk, posebno pevcem je izrekel zahvalo za njih zvestobo.

Prejela sem 50 kolekcij Mohorjevih knjig. Da bi jih brez večjih težav tudi razdelila.

Vsem bralcem Ameriške Domovine srečno novo leto 1984!

Ana Gaber

Kaj bomo delali v letu 1984?

WILMETTE, Ill. - Taka vprašanja se dvigajo. Nekateri bi radi vedeli, kakšne načrte imamo. Meseca maja bo poteklo pet let, odkar smo hodili po svetih mestih, kjer se je rodil, hodil, učil, trpel in umrl naš Odrešenik. Želja nekaterih in navdušenje se zopet vzbuja, da bi še enkrat obiskali te svetovne in versko najbolj zgodovinske kraje.

Radi tega zanimanja se je ponovno zavzel Slomškov krožek v Chicagu ter odločil, da če se bo prijavilo dovolj ljudi, bomo romali v Sveto deželo za 6 dni, 3 dni bi ostali v Večnem mestu Rimu, ostanek treh tednov pa bi potrošili v domovini in si ogledali lepo Slovenijo ter obiskali svojce. Od Chicaga bi odšli prve dne v juniju, vrnili bi se 23. ali 24. junija.

Točne cene za to potovanje ne vemo, ker pač ne vemo, koliko nas bo. Vemo pa to, da čim več nas bo, tem ceneje bo za vsakega. Zato vsi, ki vas to potovanje mika in bi radi imeli več informacije, naj pišejo takoj spodaj podpisani na naslov: 1500 Sheridan Rd., Wilmette, Ill. 60091, ali pa pokličite na tel. (312) 251-2579. Zelo je nujno, da se čimprej prijavite!

Če bi slučajno kdo hotel iz Rima domov v Ameriko, ali pa dalj časa ostati v domovini, se bi to lahko brez težav uredilo. Moramo pa tudi to vedeti čimprej. Zaradi vojne se nam zaenkrat ni treba bati. Če pa bi — Bog varuj! — prišlo med pripravi do kaj resnega, bi bili takoj obveščeni. A moramo pogumno naprej. Vse se ne sme prenehati, življenje teče naprej.

Potovanje v Sveto deželo je nekaj nevsakdanjega. To je posebnost in nekaj, kar ne more biti tako hitro pozabljeno.

no. Tam se razširi vsako človeško sre, zarosi se vsako oko in močna vera v človeku oživi. Torej, dragi bralci, sedaj je čas, da se prijavite. Je že pozneje, kot mislimo.

Vsem bralcem srečno, zdravo in blagoslova polno leto 1984 od srca želi v imenu Slomškovega krožka,

Gizella Hozian

Novi grobovi

Edward Perko

V nedeljo, 8. januarja, dopoldne je v Cleveland Clinic bolnišnici po dolgi bolezni umrl 70 let stari Edward Perko s 123 E. 156. ceste, pred leti pa na 19210 Muskoka Ave., rojen v Clevelandu, vdovec po že pok. ženi Emmi, roj. Gorse, oče Bonite Turoczy in Kathleen Potts, 5-krat stari oče, brat Faye Orzak, Mildred Schwabauer ter že pok. Jean in Franka, zaposlen pri Hill Acme Co. 8 let, prej pa 10 let pri Moslo Machine Co in Swartwont Machine Co., član SNPJ in društva št. 132 ABZ. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti jutri, v sredo, dopoldne ob 9.15, v cerkev sv. Jeroma ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, popoldne od 2. do 5. in zvečer od 7. do 9.

Victor J. Zadnik

V nedeljo, 8. januarja, je na poslednicah srčne kapi, ki ga je zadela na svojem domu na 15815 Corsica Ave., v Euclid General bolnišnici umrl 60 let stari Victor J. Zadnik, rojen v Clevelandu, mož Evelyn, roj. Susko, oče Victorja, Lawrenca (narednik letalskih sil ZDA v Kalif.), sin Antona (pok.) in Jennie, roj. Dimoyzich, brat pok. Antona, zaposlen kot raznašalec pošte v Westropp in E. 147. cesti okolici zadnjih 27 let (v pokoj bi bil šel konec tega meseca), član ADZ. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti v četrtek, 12. januarja, zjutraj ob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo v sredo popoldne od 2. do 5. in zvečer od 7. do 9.

Joe Tekavic

V soboto, 7. januarja, je v Mt. Sinai bolnišnici za rakom umrl 67 let stari Joe Tekavic, rojen v Clevelandu in živeč

zadnjih 8 let na 27199 Forestview Ave., mož Molly, roj. Meden (njegova prva žena Anne, roj. Korach, je pok.), oče Josepha, Williama, Edwarda, Carol Anderson in Thomasa, 10-krat stari oče, 2-krat prastari oče, sin Josepha in Rose, roj. Ostanek (oba že pok.), lastnik Tech Tavern na 882 E. 185. ceste nad 40 let, vse do svoje upokojitve l. 1979. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti danes, v torek, zjutraj ob 8.45, v cerkev sv. Viljema ob 9.30., od tam na pokopališče Vernih duš.

Jacob J. Verderber

V petek, 6. januarja, je na svojem domu umrl 75 let stari Jacob J. Verderber, mož Sophie, roj. Rozman, Kenny, oče Jacoba J. ml. in Susan K. Grady, 5-krat stari oče, brat Rudyja, Williama ter že pok. Ernestine, Helen Hays in Margaret, zaposlen kot predelavec pri Ohio Knitting Mill 49 let, vse do svoje upokojitve, član prostozidarske lože št. 658. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. danes, v torek, ob 1. popoldne na pokopališče Alger. Pogrebni obred bo opravil dr. Paul W. DeBeer.

Rosemarie Cergol

V sredo, 4. januarja, zjutraj je v Holy Family Home po dolgi bolezni preminula 56 let stara, dobro znana Rosemarie Cergol, nikoli poročena, rojena v Nevburgu, kjer je bila družina Cergol med prvimi naseljenci (zadnjih 22 let biva družina na 11203 Fitzwater Rd. v Brecksvillu). Zapušča mamo Caroline, roj. Godec (oče je umrl l. 1972), sestro Caroline Reich in brata Johna in Edwarda. Bila je po poklicu registrirana bolniška sestra (R.N.) ter zaposlena zadnjih 20 let pri dr. Victorju Ippolitu v Shaker Medical centru. Bila je članica Društva Mir št. 20 ADZ. Pogreb je bil iz Ferfolijevega pogrebnega zavoda na Maple Hts. v soboto, 7. januarja, v cerkev sv. Lovrenca ob 10. dopoldne.

Mary Tucker

V soboto, 7. januarja, je v Mt. Sinai bolnišnici umrla 76 let stara Mary Tucker, rojena Zgonc, žena Johna J., sestra Jean Buehner, Frances Lawson (Teksas), Josephine Glubaskas in Matthewa (pok.), hčerka Matthewa in Jennie, roj. Becaj, Zgonc (oba že pok.), teta in prateta, članica Društva št. 11 ADZ. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. jutri, v sredo, v cerkev sv. Roberta dopoldne ob 10. in nato na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Anna Kozan

V nedeljo, 8. januarja, je umrla Anna Kozan, vdova po pok. možu Petru, mati Edwarda (pok.), Margaret Bokar in Josephine Vranesic, 9-krat stara mati, 1-krat prastara mati, 6-krat teta, sestra Mary Babich in Margaret Shelko, članica SZZ št. 40 in Ženskega

odseka pri Sv. Kristini. Pogreb bo iz Brickmanovega pogrebnega zavoda na 21900 Euclid Ave. v četrtek, 12. januarja, v cerkev sv. Kristine dopoldne ob 9.15, od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo nocoj od 7. do 9. ter jutri, v sredo, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

MALI OGLASI

FOR RENT

2 rooms and bath. Private entrance. Completely furnished. E. 71 St. Call 391-5718.

(x)

NEAR EUCLID HIGH

Open 1-4 p.m.

21670 Ball Ave. off E. 222nd 2 car gar., 3 bdrm., alum. sided Colonial. \$47,500

George Knaus, Real Estate
819 E. 185 St.
481-9300

(2-4)

Apartment for Rent

Lake Shore & E. 185 St. 1 & 2 bdrm. No pets. Adults only. Looking for custodian for apt. Call 398-9579.

(96-)

Wanted

Mature woman to live-in with elderly man. Light housekeeping & cooking. Willoughby Hills area 541-6620 after 4 p.m.

(2-5)

For Rent

6 room single. Garage. E. 74 near St. Clair. No pets. 585-4227 after 4 p.m.

(2-3)

For Rent

E. 72 St. south of St. Clair. 5 rooms down & garage. Reasonable for quiet adults. No pets. Call American Home Publishing at 431-0628.

(2-5)

House For Sale

Euclid brick, off Chardon Rd. A-1 condition. Priced to sell. Call 235-2931.

(3-10)

Rooms For Rent

6526 Bonna Ave., up.
Call 361-0033

(3-6)

OPEN HOUSE

Sun. 2 to 5

EUCLID

709 E. 240 St.

3 bdrm brick ranch. Double attached garage. Rec Room. Many, many extras. Like new.

UPSON REALTY

731-1070

(3-4)

The annual meeting of the stockholders of the Slovenian National Home of Maple Heights is on Sunday, January 15 at 2:00 p.m. in the Slovenian National Home, 5050 Stanley Ave. All stockholders are encouraged to attend. Refreshments will be served after the meeting.

Robert Kastelic, pres.
(3-4)

HELP WANTED

Industrial sewing. Apply in person to Mr. Shular, Adler Company, 1383 E. 17 St.

(3-4)

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

PO PRAZNIKIH

Vse lepo in prijetno tako hitro mine. To še posebno velja za božične in novoletne praznike. Saj še ni dolgo, ko smo se pripravljali nanje z nakupovanjem daril, s pošiljanjem božičnih voščil, z olepšavanjem domov, s pripravljanjem jaslic, s kopičenjem dobrot in končno, upajmo, da ne nazadnje s pogledom v dušo, s hvaležnim pozdravom v Višave in s krepčanjem duha. Ni še dolgo, a vendar je že tukaj pospavljanje vsega, kar je na zunaj kazalo na praznike. Ostala pa je duhovna moč, ki nam jo je dala sveta noč, da z njo poromamo v dni novega leta, ki ne bodo lahki, če bodo nadaljevanje preteklih.

Praznovanje je bilo za večino lepo in zdravo. Polnočnice so pritegnile mnogo rojakov. Rednim obiskovalcem so se pridružili še mnogi, ki navadno zahajajo v njim bližnje cerkve. Kot vsako leto je bilo tudi letos nekaj takih, ki se cerkvi približajo dvakrat na leto, za Božič in za Veliko noč. Nekaj več jih je tudi pokleknilo v spovednice. Tako le moremo reči, da nismo praznovali samo ob težko obloženih mizah, ampak tudi v dušni radosti.

V nedeljo pred Božičem so nam pred cerkvami delili *Slovensko državo*. Obe kreditni zadruzi sta tudi razdelili svoja glasila *Zadružno misel* in *Našo moč*. Tudi božična številka *Kanadske Domovine* je letos prišla pravočasno, da so jo vsi naročniki in tisti, ki so naročili v njej božična in novletna voščila dobili pravočasno. Prišle so tudi knjige Družbe sv. Mohorja iz Celovca. Ta knjižni dar letos obsega: Koledar, Zbornik 130 let Družbe sv. Mohorja v Celovcu, družinske večernice »Bernardkina pesem«, ki jo je prevedel pokojni Karel Mauser, in »Od zibelke do groba«, ki opisuje šege in navade na Koroškem. Dobrega branja torej v teh dneh ni manjkalo in ga bo še nekaj ostalo za zimske večere.

Na novega leta dan — letos je bila nedelja — so izšla nova župnijska Oznanila. Ta nas bodo spremljala skozi vse nedelje leta 1984. Iz te prve številke zvemo nekaj podatkov iz matičnih knjig župnije Marije Pomagaj. Ta nam povedo, da je bilo v tej župniji leta 1983 krščenih samo osem malčkov in je samo osem otrok prejelo prvo sv. obhajilo. Poročenih je bilo 11 parov, od teh so bili štirje čisto slovenski, drugi pa samo na pol. Umrlo pa je v preteklem letu 12 župljanov.

Župnija živi in dela, a ne kaže napredka, kar se tiče članstva. Več je bilo smrti kot krstov. Nimamo pa podatkov, ali se je priglasilo kaj novih odraslih članov; niti ne vemo, ali bodo vsi krščeni in birmani

in poročeni tudi ostali v tej župniji kot redni in aktivni člani župnijskega občestva. Zato je težko reči, ali prva slovenska župnija v Kanadi raste ali nazaduje.

Vodstvo župnije je tudi načelo vprašanje ene nedeljske maše v angleškem jeziku. Nekateri pravijo, da mladina ne razume dovolj slovenščine, da zato trpi njena duhovna izobrazba, da zato ne hodijo (vsaj nekateri) v slovensko cerkev. Slišal sem pa drugi del te povesti: »Jaz grem zato v slovensko cerkev, da se izpopolnujem v slovenščini.« Tudi to mnenje mladih ni osamljeno.

Če je za mlade potrebna v cerkvi angleščina, da ne trpijo duhovne škode, je to znak, da slovenska šola ne dosega svojega cilja. Človek bi pričakoval, da bo slovenska šola s sodelovanjem cerkve in s pomočjo staršev dosegala, da bodo slovenski otroci razumeli liturgične obrede in pridige v slovenščini.

Seveda se pa zanimanje za jezik lastne matere ne sme nehati z dnem, ko človek dokonča slovensko šolo. Vprašam vas mladi, ki se zbirate na veselicah, na banketih, na plesih po slovenskih dvorinah in pred slovensko cerkvijo, **zakaj ne govorite med seboj slovensko?** Če hočeš znati jezik, ga moraš uporabljati, v govorjenju, v branju in pri poslušanju. Vsak Kanadčan mora govoriti vsaj dva jezika: jezik matere in jezik Kanade. Zdi se, da je tisti, ki zna samo en jezik, kulturno pohabljen, pa če tudi govori angleško. »Kolikor jezikov znaš, toliko moč veljaš,« je bilo rečeno starim. Danes je ta izrek v Kanadi izredno moderen!

Zakaj se ne bi torej mladi sami malo potrudili in se spopolnili v slovenščini? Zakaj mora biti ravno temu rodu vse prinešeno na krožniku? Mi, ki smo že odrasli prišli v Kanado, smo tudi po tujih cerkvah ohranjali svojo vero, ko smo poslušali v cerkvah italijanščino, nemščino, španščino in angleščino, ko na poti iz domovine do sem ni bilo vedno slišati slovenščine. In danes smo pri vseh teh jezikih lahko s pridom pri sv. maši.

Vsakdo je dolžan, da se tudi sam versko izobrazuje, da duhovno raste in se utrjuje. Če je

Dohodek od turizma

TORONTO, Ont. - Uradni podatki o turističnem deviznem dohodku za SFRJ so znani. Narodna banka je objavila realizacijo 872 milijonov dolarjev odnosno vseh deviz izraženih v dolarjih od 1. januarja do 20. novembra 1983. Po vseh slabih novicah, ko takorekoč pred očmi vseh državljanov propada ves jugoslovanski ekonomski sistem, še ta tako porazni rezultat!

Ko človek bere o 7 in več milijardah za Italijo in Španijo, o 5 milijardah za malo Avstrijo, ne more drugače kot priti do zaključka, da je nekaj bistveno gnilega v tej državi, ki so jo tako hvalili tako dolga leta naši komunisti. Celo preostali svet je v Jugoslaviji gledal neko izjemo v primerjavi z drugimi komunističnimi državami.

Vsota lanskega deviznega dotoka od tujih turistov je tako mala, da je nujno, da je privatni sektor ali pa družbeni sektor po strani moral spraviti

v lastne žepe del deviz. Znano je sicer, da je današnja Jugoslavija samo še privlačna za turiste, ki pridejo v deželo s šotori, prikolicami za spanje, s konzervami, in ki kupujejo samo še mleko in sadje, toda teh je vendar na milijone.

Režimski ljudje ne bi bili tipični komunisti, ako ne bi celo teh 872 milijonov takole olepšali:

Vsota 872 milijonov je po podatkih Narodne banke Jugoslavije 26% večja, kot vsota v istem času v preteklem letu. In še nadaljuje isti uradni vir: zaslužek je v tej dobi za 29 milijonov prekosil devizni dohodek preteklega leta. (*Naše novine*, 21. dec. 1983). Oba gornja stavka se seveda tolčeta! Ako bi bil zaslužek za 26% večji, bi moral biti dohodek večji za preko 170 milijonov in ne za 29!

K gornjemu »povišanju« naj le pripomnimo, da je že par let dohodek od turizma bil preko ene milijarde.

ZU

FOJBE — KRAŠKE JAME

TORONTO, Ont. - Od kar so Italijani zasedli 1. 1918 naše Primorje, so bili naši medsebojni odnosi napeti. Nastop Mussolinija in fašistov je zadel le poslabšal, še slabše pa je postalo ob italijanski zasedbi Ljubljanske pokrajine. Slovenski narod je bil od Italijanov zatiran, krvni davek je bil velik, prevelik.

Po drugi svetovni vojni se je slovensko-italijanska meja malo popravila. Na žalost smo pri tej popravi meje Slovenci v kompenzaciji med SFRJ in Italijo plačali težak račun. Radi globalnega jugoslovansko-italijanskega problema in

v ta namen treba znati slovenščino, se jo bom pa naučil. Če se zavedam slovenskega porekla in izvora, slovenske cerkve ne bom zapuščal. Končno se vsi problemi osredotočijo na dve osnovni vprašanji: **Ali sem veren katoličan in hočem to ostati? Ali sem zaveden Slovenec in hočem to biti?** Kjer je vernost in zavednost, tam se bodo lahko reševala jezikovna vprašanja in pri mašah v slovenski cerkvi ne bo potrebe po kakem drugem jeziku. Tako se meni zdi.

Por.

zaradi geografskega položaja, so se meje uredile v našo, slovensko škodo.

Hrvati so dobili nove meje, ki so vrnile Hrvatski vse njegovo ljudstvo na Reki in Istri, dobili so celo vsa mešana istrska obalna mesta vključno Pulj. Hrvatov pod Italijo na tem ozemlju ni ostalo praktično nič.

In Slovenci? Dobili smo mešani istrski mesteci Koper in Izolo z malo obale, kjer je ostalo manj kot dva tisoč Italijanov, dobili smo dobršen del slovenskega Primorja. Še vedno so pa pod Italijo ostali sledeči kraji: mešani Trst in Gorica, povsem slovenska obala severno od Trsta, Brda, Beneška Slovenija, Rezijska in Kanalska dolina.

Kratko povedano, zaradi nesrečne revolucije smo zamudili drugo zgodovinsko priliko in je tako ostalo na italijanski strani meje sto tisoč naših proti dva tisoč Italijanov v Sloveniji. Po vsej tragediji, ki so jo Italijani zakrivali na slovenskem ozemlju, se o tem ni mnogo govorilo. Matica je molčala iz svojih partijskih ozirov, zamejci v tem niso videli smisla, izseljenci smo bili postavljeni ob stran. Italijanska stran je tudi molčala, zavest krivde je morala biti prisotna.

Začuda pa so italijanski ekstremisti v l. 1983 zopet začeli dvigati glave na naši meji. Imeli smo priliko lani ob parlamentarnih volitvah v Italiji za beležiti vpade italijanskih desničarskih ekstremistov v slovenske vasi na Krasu z dejanskimi napadi na Slovence povsem tako, kot v času najhuj-

šega fašizma.

Pred meseci je Antonio Pitamitz v mesečniku *Storia Illustrata* objavil članek o kraških jamah. Naštevava vse kraje, kjer so ob koncu vojne ali že po njej partizani pometali v jame 4321 žrtev, katerih imena tudi objavlja. Za celo obdobje od septembra 1943 do junija 1945 pisec ceni število žrtev na 12.000.

Povsem jasno je, da demokratski Slovenci ne moremo odobravati postopka takih likvidacij. Krivci bi morali pred sodišče, bil je konec vojne, postopek bi se lahko uvedel. Ogromne krivice, ki so jih premnogi Italijani zakrivali, bi morale končati pred sodiščem in partija je nam Slovincem s takimi množičnimi likvidacijami napravila slabo uslugo.

Tisoči ljudje so padli, mnogi nedolžni, mnogi vojaki ali finančne straže. Po drugi strani pa se je SFRJ odpovedala procesom proti takim, kot so bili Roatti, Robotti, Gambetti, Grazioli in stotine drugih, ki so v Ljubljanski pokrajini zakrivali vojne zločine. Namesto procesov so se Jugoslovani zadovoljili z odškodnino 60 milijonov dolarjev!

Mimogrede naj omenimo, da je slovenski narod samo v juniju 1945 imel preko 12.000 pobitih nasprotnikov režima, torej več kot Italijani na celem jugoslovanskem ozemlju v dobi skoraj dveh let! Slovenci se zavedamo krivde partije proti italijanskim državljanom, vendar po drugi strani še vedno čakamo po več ko 38 let na priznanje odgovornosti, sožalja in odškodnine s strani Italije, ko se spominjamo sledečih dogodkov:

preganjanje slovenske manjšine po letu 1918 v Italiji, ki je imelo tolikšno razsežnost, da se je izselilo 60.000 Primorcev v Jugoslavijo, 25.000 v Argentino, več tisoč v ZDA, tisoči so pa bili prisiljeni sprejeti službe v notranjosti Italije;

1000 talcev, pobitih v Ljubljanski pokrajini;

3000 civilistov, pobitih ob priliki zasledovanja partizanov;

požganih in oropanih slovenskih vasi;

taborišč, kot so bila Gonars, Rab, Monigo, Chiesanuova pri Padovi, Renicci, Visco itd, kjer je bilo zaprtih več tisoč Slovencev. Hrana je bila v teh slabša kot v Dahauu (700 kalorij dnevno), higijenske razmere (v šotorih na Rabu) so bile take, da je samo na Rabu umrlo 4000 oseb.

Dalje, italijanska vojska je 9. septembra 1943 zahrbtno izdala Vaške straže in sodelovala s partizani, da so ti mogli osvojiti Turjak in izvesti množične likvidacije;

primitivnost italijanske zasedbene uprave, ki je med prvimi akcijami v Ljubljani raz-

(dalje na str. 6)

POTUJETE V RIM? DOBRODOSLI!

HOTEL BLED

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06) 777.102

II. Kat. - Sobe s kopalnico, radio aparatom, klimatizacijo.
Centralna lega - Parkirišče - Restavracija
Slovensko osebje

KOLEDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškovem mnenju koristne za našo skupnost.

JANUAR

15. — Banket in ples ob 30. obletnici slovenske radijske oddaje »Pesmi in melodije iz lepe Slovenije« priredijo Fantje na vasi, Kres, Korotan in Lilijska. Pričetek ob 2. pop. v SND na St. Clair Ave. Za ples igrajo ansambli Veseli Slovenci, Alpski sekstet in Jasmin.

21. — Slovenska pristava priredi »Pristavsko noč« v SND na St. Clair Ave.

22. — Fara Marije Vnebovzete priredi srnjakovo kosilo v prid Slovenskega doma za ostarele. Kosilo bo v SDD na Recher Ave. v Euclidu.

29. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzete postreže s kosilom od 11.30 do 1. pop. v šolski dvorani.

FEBRUAR

18. — St. Clair Hunting and Rifle Club priredi Lovsko večerjo s plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Igra Alpski sekstet.

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi maškera-do.

26. — Slovenska šola pri Sv. Vidu bo postregla s kosilom v farni dvorani od 11.30 do 1.30 popoldne.

MAREC

24. — Slovensko-ameriški Primorski klub priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

APRIL

1. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu.

7. — Pevski zbor Jadran priredi pomladanski koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

28. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj pomladanski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

MAJ

12. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

13. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzete poda Materinsko proslavo v šolski dvorani. Pričetek ob 3. uri popoldne.

20. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Materinsko proslavo.

28. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Spominjski dan proslavo.

JUNI

3. — Otvoritev Slovenske pristave.

16. in 17. — Tabor DSPB Cleveland poda spominjsko proslavo za vse pobite slovenske domobrance, četnike in vse žrtve komunistične revolucije, na Orlovem vrhu Slovenske pristave.

24. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzete priredi piknik na Slovenski pristavi.

24. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi prvi piknik v Triglavskem parku.

JULIJ

8. — Misijonska Znamkarska Akcija ima piknik na Slovenski pristavi.

22. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi misijonski piknik v Triglavskem parku.

29. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

AVGUST

19. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi drugi piknik v Triglavskem parku.

SEPTEMBER

15. — Slovenska folklorna skupina Kres priredi program slovenskih narodnih in umetnih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

16. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

23. — Slovenska folklorna skupina Kres ponovi program slovenskih narodnih in umetnih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

30. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatev v Triglavskem parku.

OKTOBER

6. — Fantje na vasi priredijo 7. letni koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7. uri. Za ples igra Alpski sekstet.

20. — Tabor DSPB Cleveland prireja svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

21. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

3. — Štajerski klub priredi veselo Martinovanje v dvorani sv. Vida. Igrajo Veseli Slovenci.

10. — Belokranjski klub priredi martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

10. — Pevski zbor Jadran priredi svoj jesenski koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Kanadska Domovina

FOJBE — KRAŠKE JAME

(nadaljevanje s 5. str.)

strelila dragocene spomenike kralju Petru in Aleksandru.

* * *

V letu 1983 se je oglašil novi nadškof iz Gorice. Tožil je, da je škofiji veliko škode napravila nova italijansko-jugoslovanska meja. In če kdo, bi moral ravno goriški nadškof diskretno molčati glede meja. Znano je namreč dejstvo, da v župnijah goriške nadškofije, ki so sedaj v Jugoslaviji, do leta 1918 in po l. 1945 ni bilo in ni nobenega Italijana, ker je ta zemlja vse od konca šestega stoletja poseljena od Slovencev. Nasprotno pa je še vedno veliko število Slovencev ostalo v goriški nadškofiji po letu 1945.

Kot primer italijanskega imperializma in prisilne asimilacije, ki gre v smer slovenskega ozemlja in je še danes prisoten, pogledimo Kanalsko dolino. To ozemlje gre od Pontebbe, stare italijansko-avstrijske meje, pa do Rajblskega in Podpeških jezer (Bela peč). Tu je živelo leta 1918 18.000 ljudi,

večinoma Slovenci, ponemčeni Slovenci, nekaj avstrijskih Nemcev in točno 18 Italijanov. Danes, po 65 letih, ko država ne dovoli enega slovenskega ali nemškega razreda, kaj šele šole, nismo več daleč od tega, da bo ostalo na tem kraju samo še par desetih zavednih Slovencev in Avstrijcev, vsi drugi pa bodo Italijani. In naj samo kdo reče, da to ni italijanska zemlja!

Od druge svetovne vojne je minilo že 38 let, med Italijo in Jugoslavijo je mirovna pogodba, v veljavi so osimski sporazumi. Obe državi sta podpisali Helsinško listino, ki potrjuje status quo, kar se tiče že obstoječih meja. Težko je verjetno torej, da bi spor glede slovensko-italijanske meje kdaj oživel. Oba naroda — še posebno italijanski, ki je toliko številčnejši — imata nedvomno zgodovinsko dolžnost ne več začeti tega problema, še posebej mora odpasti vsaka misel na kako uporabo prisile!

ZU

Slovenci v Avstraliji

Slovenska pesem med nami

(O življenju in delu Slovencev v Avstraliji redko kaj izvemo. V lepo urejeni reviji »Misli« (julij 1983) je pa izšel poročilo o glasbenem delovanju Slovencev v tej za nas v ZDA in Kanadi tako oddaljeni deželi, ki ga ponatiskujem v celoti. Ur. AD)

Na sestanku Slovenian Arts Society v Melbourneu so v maju razpravljali o slovenski ljudski pesmi in glasbenem delovanju slovenskih naseljencev v Avstraliji. Zbranih je bilo okoli dvajset rojakov. Bil je to tudi prvi sestanek, kjer so razpravljali o pogojih slovenskega petja in instrumentalne glasbe od začetka naseljevanja Slovencev v Avstraliji do danes.

Slovenci radi pojejo, ob glasbi tudi zaplešejo in se zabavajo ob dobri jedi in pijači. Vsak je nekaj tega prinesel s seboj v nove kraje. Za ene je to način prijetnega družabnega izživljanja, za druge pa je slovenska pesem tudi del kulturne dediščine, potrdilo slovenske identitete.

Uvodno besedo o slovenski ljudski pesmi je imela ga. Aleksandra L. Ceferin. Govorila je o tem, kako je bila pesem skozi stoletja sestavni del vsakdanjega življenja slovenskih prednikov. Pesem se je s časom spreminjala, kot se je tudi način življenja, običaji in navade. Včasih so mnogo več peli kot danes, čeprav nas pesem še vedno spremlja.

Materie so pele dojenčkom. Otroci so se igrali in ob igri peli. Mladi so se zbirali in peli o tem, kar so doživljali. Tako skupno petje je že od nekdaj slovenska značilnost. Kdo ve naštet fantovske pesmi o voj-

ski, delu in dekletih. Ali pa dekleške o veselju, žalosti in zapuščenosti. Kako pestre so vasovalne in svatovske pesmi. In končno mrliške ter pogrebne.

Potem pa še romarske, žegnanjske in cerkvene pesmi, pesmi o gosposki, kmetih, roko-delcih, beračih — pesmi brez števila za vsako priliko.

V zadnjem stoletju se je način življenja spremenil in mnogo pesmi se ne poje več, nekatere so prešle celo v pozabo. Pesmi, ki so jih včasih peli pri skupnem delu — kot ob ročni žetvi, košnji, mlačvi, trgatvi — so skoraj izginile. Delo opravlja stroj.

Vpeljava gramofona, radia in televizije je preusmerila zanimanje v nova razvedrila. Zmanjšalo se je število pevcev, povečalo število poslušalcev.

Pravtako se je v zadnjih stoletih spremenilo petje. Udomačilo se je spremljanje z instrumenti, posebno še s harmoniko na ritem polke in valčka. Vendar zgodovinsko vzeto je za Slovence petje značilno.

Enoglasnega petja, za razliko od vzhodnih sosedov, Slovenci skoraj niso poznali. Dvoglasno je bilo najbolj običajno. Peli pa so tudi triglasno (naprej, čez ali prek, tretji pa bas), štiriglasno (drajar) in petglasno (firer na drajar).

Značilno za slovensko petje je tudi, da je eden vodil in da so se mu drugi glasovi pridružili.

Glede tonskih lestvic in ritma imajo muzikologi precej debat. Po drugi svetovni vojni so ugotovili pripovedne in plesne pesmi, ki jih nimajo drugi slovanski narodi, samo Slovenci. (Dr. V. Vodusek). Pravtako je glasbeno narodopisna sekcija SAZU v Ljubljani zbirala in proučevala pesmi vseh slovenskih pokrajin in tako mnogo naših pesmi na Koroškem in v Reziji rešila pred pozabo. Pred desetimi leti je dr. Kumerjeva izdala knjigo »Pesem slovenske dežele«, ki je dragocena za poznavanje ljudske pesmi.

Po poslušanju kratkih odlomkov petja iz vseh slovenskih pokrajin, je vsak prisoten vedel in občutil samobitnost in lepoto našega ljudskega petja.

Potem je govoril g. Vladimir Trampuž, ki je priznan ustanovitelj prvega slovenskega pevskega zbora v Avstraliji. Takoj po prihodu v Avstralijo (leta 1955) je po začetnih poskusih le organiziral pevske zbor »Triglav« v Melbourneu. Nastopali so, snemali plošče. Seveda ni šlo brez težav in nerazumevanja tistih, ki jim ni bilo do kulture, ampak bolj do dobička in politiziranja. A vse to ni oviralo Triglavčanov in so dolga leta prepevali ter se prebijali skozi težave. Končno so se razšli. Pod vodstvom g. Trampuža se je pred par leti formiral nov moški in ženski pevske zbor pri »Jadranu«. Tako je zagotovljena kontinuiteta slovenskega petja v Melbourneu. Pevci imajo redne vaje za moške ob sredah, za ženske pa ob nedeljah.

V diskusiji so prišli prisotni na razlike v petju, ki so jih opazili udeleženci lanskoletnega gostovanja po Sloveniji. Naseljenci so prinesli s seboj govorico staršev iz krajev, kjer je slovenščina zatirala italijansko nadoblast. Pevski zbori v Sloveniji so na visoki strokovni stopnji — ne samo zborovodje, ampak tudi pevci. Tako je tudi g. Pirnat povedal o obisku pri svojih bratih, ki so znani gorenjski »oktet bratov Pirnat«. Predno so ga pokroviteljsko sprejeli, da je smel z njimi peti, se je moral devet dni vaditi po nekaj ur dnevno. In to on, ki tu velja za dobrega pevca (poje pri cerkvenem zboru v Kew-u). O drugih zanimivostih petja so se oglašili tudi gg. Rupnik, Valenčič in Volk. Vsi prisotni so poslušali petje posnetkov iz prvih plošč Triglava in še prav posebno občuteno skladbo — Kako sva se ljubila —, ki jo je po Gregorčičevi pesmi uglasbil g. Trampuž.

Pionirsko delo zbora »Triglav« v Melbourneu in malo kasneje »Škrjančka« (pod

(Dalje na str. 7)

Slovenski narod ob 40-letnici AVNOJA

GORICA, It. - Sedanja Jugoslavija obhaja vsako leto 29. november kot dan svoje ustanovitve. Tega dne so se namreč sestali v Jajcu v Bosni delegati jugoslovanskih narodov na skupnem zasedanju in sprejeli razne sklepe, med katerimi je predvsem izjava, da je treba novo državo (Jugoslavijo) zgraditi na federativnem in demokratičnem načelu kot državno zvezo enakopravnih narodov (E. Kocbek, Slovensko poslanstvo, leta 1964). Boris Kidrič, pravi Kocbek, je na zasedanju dokazal, da more slovenski narod docela suvereno živeti v novi Jugoslaviji.

Josip Broz-Tito, ki so mu ob tisti priložnosti podelili naslov »maršala Jugoslavije«, je v svojem uvodnem govoru slovesno izjavil, da so vsa obrekovanja o boljšeizaciji države, o odpravi zasebne lastnine in o poskusih komunistov, da bi prevzeli oblast, le izmišljotine Göbbelsove propagande. Tako piše E. Kocbek.

V velikem zanosu beleži Kocbek naslednji dan 30. novembra 1943: »V pretekli noči smo položili tudi formalne temelje jugoslovanski federaciji, danes smo torej začeli živeti v novi državni skupnosti Jugoslovancov. Slovenci smo v tej federaciji zavarovani narodno in družbeno, izbojevali smo si svojo vojsko in svoje gospodarstvo, zdaj si želimo samo še to, da bi nam konec vojne zaočkili narodne meje...«

V enakem zanosu je na predvečer zasedanja v Jajcu zapisal: »Po pogovoru s Kardeljem me je prevzelo veliko zaupanje v nocojšnje zborovanje. Slovencem se prihodnost še nikoli ni odpirala tako svetlo kakor nocoj.«

To so bili obeti, upi, pričakovanja slovenskega poslanstva na zborovanju v Jajcu pred 40 leti.

DEJSTVA V LETU 1983

Kaj je ostalo republikli Sloveniji od »svetle prihodnosti« in »suverenosti« po 40 letih?

Nedeljski dnevnik, ki je najbolj razširjen časopis v Sloveniji, tiskali so ga 27. novembra letos v 241.500 izvodih, piše v jubilejni številki dne 4. decembra: »Dinar je samo še dinarček. Njegova vrednost se je v letošnjem letu v primerjavi z glavnimi konvertibilnimi valutami zmanjšala za 65%«.

Od drugega zasedanja AVNOJA dalje je partija tolažila ljudske množice s parolami, to je z gesli ob manifestacijah in po zidovih. Danes je drugače. V isti številki *Nedeljskega*: »Parolarske akcije, ki

so bile nekoč morda koristne in so ljudje vzklikali ob njih, so danes že strašno preživela stvar. Navadili smo se, da nam marsičesa primanjkuje in ni vrag, da bi se ne privadili tudi na pomanjkanje parol. Tudi avtor teh vrstic je nekoč po zvočniku vpil neke parole, pa jih danes ne bi...«

Danes so najboljše parole polna izložba, polne police in še kaj lepega. To je potrošniška miselnost, mi bo kdo rekel. Kar naj, jaz mu bom pa povedal, kakšna miselnost je tista, ki reče mesarju, naj na vrata nalepi našo parolo, v mesnici pa nima mesa...«

Omenjeni mož živi v Ljubljani. Če bi živel pri nas (na Goriškem, op. ur. AD), bi videl, da parole še vedno vlečejo, morda zato, ker so pri nas mesnice polne.

»Suverenost« republike Slovenije je po 40 letih od AVNOJA tolikšna, da so praktično zaprli meje in smeš ven samo, če plačaš polog. Za prihodnje leto niso obeti nič boljši, prej slabši. Če hočejo sorodniki prepeljati domov v tujini umrlega sorodnika, morajo iti iskati dovoljenje v Beograd, kajti tudi mrtvi so lahko nevarni.

Višek »narodne zavarovanosti«, v katero je verjel Kocbek v Jajcu leta 1943, so pa »skupna programska jedra«. O teh se je oglašila tudi *Družina* in po njej ljubljanski metropolit dr. A. Šuštar. Ponatisujemo iz *Družine*:

BESEDA KULTURNIKOV

— Jedra so usodna za nadaljnji razvoj slovenskega naroda. Slovenski jezik s književnostjo je že v sedanjem obsegu in obliki, ob naši lastni brezbržnosti — zlasti v usmerjenem izobraževanju — potisnjen na skrajni rob drugorazrednega predmeta. Tako Društvo slovenskih pisateljev. Partljič apostrofira starega Cankarja: »Najbolj gnusni, res gnusni! — pa se mi zde tisti ljudje, ki čisto brez vzroka in brez povoda spravljajo v zvezo s političnim jugoslovanskim vprašanjem še slovenski jezik. Kar ponujajo ga, kar mečejo ga čez mejo, še ne vprašajo, kdo bi več zanj dal...! Pesniku Zlobcu je jemalo sapo, ko je bral tisti »antikulturni, anti-vzgojni, antiizobraževalni, antipedagoški in antietični dokument«.

Dramatik Ivan Mrak je mislil, da ga bo kap, ko je prebral dokument o skupnih programskih jedrih; zaslutil je v njem »projekt genocida, samogenocida«, predajo slovenske duše, puščico proti Avnoju, ustavi in vsemu, kar

imenujemo bratstvo in enotnost. Tudi Javoršek je podijal: »...iz dneva v dan moramo doživljati, da nas srkajo vase ali kako drugače potujčujejo bodisi Avstrijci bodisi Italijani. Ali naj v imenu bratstva in enotnosti pustimo, da nas bo vsrkala vase še Jugoslavija? Ali je za tako usodo padel v zadnji vojni vsak deseti Slovenec? Ali smo zato imeli narodno osvobodilno vojsko in partizanske odrede Slovenije in se borili kot levi? Ne, ne, ne... Ne moremo in ne smemo se potujčevati ne na Koroškem ne v Italiji in ne v Jugoslaviji.«

Predlog skupnih jeder krni naše narodno bistvo, mladega človeka pa peha v »malodušje in okrnjeno osebnost in hlapčevstvo, ter jih skupaj s pritiski na drugih področjih dela za lahek plen raznih generalov prihodnosti«, z ostrino britve zapisuje pesnik Menart.

BESEDA METROPOLITA V CERKVI V ŠT. VIDU PRI LJUBLJANI

»Preko groba nam danes govorijo in nam naročajo s Kristusovo besedo: Glejte, da se ne daste premotiti. Ohranite dediščino, ki ste jo sprejeli od svojih očetov ter si jo utrdili in poglobili v škofovem zavodu sv. Stanislava in na prvi slovenski gimnaziji. Ostanite v življenju v kakršnih koli razmerah in težavah stanovitni v veri ter zvesti Bogu in Cerkvi; ostanite zvesti sinovi slovenskega naroda, skrbite za njegovo kulturno dediščino, njegov jezik, njegovo pristno samobitnost, njegov razvoj in njegovo življenjsko moč; ohranite zdrave najgloblje narodne korenine vernosti, poštenosti, medsebojne povezanosti, jezika in kulture!«

»V prizadevanju za ohranitev in utrditev samobitnosti slovenskega naroda, jezika in kulture smo povezani z vsemi rojaki doma in po svetu, tudi če na vero gledajo drugače, a ljubijo svoj narod, slovenski jezik in kulturo. V tej skrbi, stanovitnosti in zvestobi spoštujemo vsak drug narod in kulturo, vsakega človeka z drugačnim prepričanjem, in želimo mirno sožitje z vsemi v svobodi, medsebojnem razumevanju, enakopravnosti in skupnem prizadevanju za boljšo prihodnost. To pa je mogoče le v stanovitnosti in zvestobi. To nam pomeni tudi Kristusova beseda: S svojo stanovitnostjo si boste pridobili življenje!«

Takšna je torej »enakopravnost« slovenskega naroda v SFR Jugoslaviji, takšna je »suverenost« federativne republike Slovenije, takšna »svetla« sedanost Slovencev.

(Zbral in uredil
za Katoliški glas
K. Humar)

Slovenska pesem med nami...

(Nadaljevanje s 6. str.)

vodstvom g. Ludvika Klakočerja) v Sydneyu je gotovo mejnik in dokaz kulturne dejavnosti naših tukajšnjih naseljenec. Omenjeni pa so bili tudi mlajši pevski zbori pri slovenskih klubih, zbor v Geelongu, »Glasniki« v Kew, kvartet »Zvon«, pevski kvintet in zbor v Elthamu. Pred to klubsko pobudo petja se je prej pelo pri slovenskem bogoslužju, v nekaterih slovenskih domovih in priložnostno na klubskih veselicah.

Ob zaključku predavanja je g. Trampuž žel zaslužen priznanje.

Kot tretji je govoril g. Marko Plesničar o slovenskih ansamblih med nami. Bratje Plesničar so s starši prišli iz Argentine in so že tam igrali svoje kompozicije. Tu so pričeli v Melbournu in igrali po Avstraliji, ter se skorajžili tudi za turnejo po Sloveniji in Evropi. Posneli so že več plošč. Marko je povedal mnogo zanimivega in poudaril važnost okolja, v katerem se razvijajo ansambli. Tako je opaziti razlike med slovenskimi izseljenci glede izgovorjave in temperamenta. Šaljivo je povedal, da jih v Evropi niso imenovali kenguru-ansambel, ob poslušanju pa so vsekakor občutili tudi pri njih omenjene razlike.

Odigral je nekaj posnetkov iz svojih plošč, ki so jih navzoči radi poslušali. V diskusiji pa je poudaril dve značilnosti. Prva je ta, da se mnogo naših ansamblorov razide v nekaj letih. Največkrat kakšen član opusti igranje s skupino iz osebnih razlogov. V Viktoriji bi lahko našteali precej primerov razformiranih slovenskih skupin. Drugo pa je vprašanje nastopov ansamblorov na klubskih prireditvah. Praksa je pokazala, da so klubi sčasoma prisiljeni najeti druge glasbene skupine za pestrost svojih zabav. Tako tudi tiste skupine, ki imajo svoj začetek v klubu, pridejo končno pred odločitev, da si poiščejo zaposlitev drugod. Pri tem ne gre toliko za vprašanje repertoarja kot stila. Za male etnične skupine, kot je naša slovenska, je to pereče vprašanje in bi bilo želeti, da se v tem ansamblu podpre.

G. Plesničar je poudaril, da njihov ansambel ni bil prvi, ampak le eden med prvimi in je v teku let tudi doživel spremembe.

Po zaključku njegovega predavanja so navzoči poslušali posnetke desetih reprezentativnih zborov iz Slovenije. To je pri nekaterih vzbudilo spomine. Tako se je gospa Marcela Bole spomnila domoljubnega petja svojega očeta in smo torej že lahko govorili o štirih generacijah.

Dokler bodo slovenski naseljenci v Avstraliji in drugod po svetu peli svoje pesmi in gojili pouk slovenščine, bodo lahko ohranili pozitiven pogled na svet s povezavo na preteklost, sedanjo realnost in optimizem za prihodnost. Brez tega pa so lahko le potrošniški kruhoborci, iztrganci iz roda, obenem pa tujci v novem okolju.

D.C.

Zgovorni košček

Množina podatkov na vojakovi ploščici

Mikroelektronika je prodrla že do zadnjega vojaka, bi lahko zapisali na rob novici, da bodo ameriški vojaki poslej nosili za identifikacijo posebne plastične ploščice, ki bodo nadomestile kovinske ploščice, znane še iz zadnje vojne.

Plastična ploščica čokoladne barve ima vgrajen magnetni košček, na katerem so zabeleženi najrazličnejši podatki o posameznem vojaku. Ploščico seveda lahko prebere samo računalniška naprava. Poslej bodo medicinske ekipe na bojišče nosile tudi mikroročunalnike, da bodo njihovo pomočjo razbrali identifikacijske ploščice.

Tako bodo medicinci imeli takoj na razpolago vse podatke o zdravstvenem stanju posameznega vojaka, o njegovi krvni skupini, občutljivosti za določena zdravila, kratko zgodovino prebolelih bolezni, skratka, v nekaj sekundah bodo vedeli vse potrebno za učinkovito ravnanje.

Na ploščico oziroma magnetni košček bo mogoče vpisati še mnoge druge podatke.

Računajo, da bodo nove ploščice dobili vojaki v prihodnjih dveh letih.

T. K. General Contractors

We do all carpentry, painting, wall covering, electrical, plumbing, carpeting, new kitchens and bathrooms. Fully insured bonded.

TONY KRISTAVNIK, Owner
831-6430

(X)

Grdina Pogrebna Zavoda

531-6300
431-2088

17010 Lake Shore Blvd.
1053 E. 62nd St.

Grdina Trgovina
S Pohištvom

531-1235

15301 Waterloo Rd.

Dopisujte v Ameriško
Domovino, sporočajte
o rojaki v svojih
naselbinah!

FUNERAL
HOME

Dostojanstvena postrežba po zmerni ceni

Jedilne in družabne sobe na razpolago

28890 Chardon Rd., Willoughby Hills

(1 Block East of Bishop Rd.)

585-5100

Susan Zak Cosic - Funeral Director

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Ples je bil zaključna zabava za učiteljsko dijaštvo, ki je prihajalo na poletne kurze v mesecih počitnic. Po veliki večini so bile učiteljice iz vseh držav Amerike. Teh množic niso privlačile v New York samo študije, marsikatera se je vpisala v poletne kurze za razvedrilo in da ubeži dolgočasju v majhnih podeželskih krajih. Med takimi bi se našlo mnogo deklet, ki bi se že iz radovednosti rade zasukale z Japoncem.

Nisem se motil. Še manj pa sem slutil usodno presenečenje v prijateljevem življenju. Kmalu po vstopu v dvorano sem ugledal Florenco O'Connor, znanko iz razreda na Kolumbiji, kjer je obiskovala tečaje poleg rednega kurza na učiteljski. Pristopil sem k nji in ji predstavil prijatelja.

»Mister Okamura!« V kratkem razgovoru sem Florenci povedal, da po treh letih študij v Ameriki ni še nikoli plesal z ameriškim dekletom in da se bo hitro naučil, če mu bo pokazala kako.

Mojega govoričenja pri predstavljanju najbrž nista slišala. Kar gledala sta se; on visok za Japonca, lepo zrastle in prijetnega obraza; ona, štiri leta starejša od njega, a sveža kot učiteljica, ki se samotarka posveča le svojemu poklicu.

Vedel sem, da je resno dekle in da bi Japončevega vabila na ples ne odbila. Pri razrednih urah sem se večkrat z njo razgovarjal o znanem mi Colorado Springsu, kjer je poučevala državljanske nauke v srednji šoli. Prepričan sem bil torej, da ni gojila plemenskih predsodkov.

Plesala sta in se pogovarjala do konca zabave in Okamura

jo je spremil domov. Dva dni kasneje me je presenetil s telefonskim poklicem. Povedal je, da je Florence odložila povratek v Colorado. Čudil sem se, da me je poklical iz njenega stanovanja, kamor se je bil za preostale dni v New Yorku preselil iz Mednarodnega doma.

Sledila so druga presenečenja. Nista se zavedala posledic, ko sem njega s Florenco vred spremil na ladjo za potovanje preko Evrope domov. Ona, vidno spremenjena, je bila ponovno v njegovem objemu. Piščali so vrisčale in parna trobenta je grmela v poslednje naznanilo, da morajo nepotniki zapustiti ladjo. V zadnjem trenutku sta se odtrgala drug od drugega.

Rodil se je sinček. O njenem stanju me je obvestil Okamura in Florence mi je pisala, da se bo vrnil v Ameriko in jo vzel za ženo. Gotova sta oba tako želela. Oče pa ni dovolil edine mu sinu, da zapusti domovino; tako je ostalo pri korespondenci, v kateri ji je Okamura zagotavljal, da bo končno prišel po njo. Vojna je preprečila tudi to.

Za Florenco so bile enake zapreke. Vzlic otroku sta njena starša zavračala vsako misel, da bi se možila z Japoncem. Živeča sama s svojim majhnim *nisejem* (ameriški izraz za mešan ameriško-japonski rod), je nadaljevala kot učiteljica in postala nadzornica srednje šole.

Z obema sem skoro do vojne izmenjeval karte z novoletnimi voščili. Iz njunih odgovorov sem videl, da nista izgubila upanja na končno združitve.

Šofer mi je pomagal pri iskanju v Odawari, kjer ulice pod naslovom, katerega sem

dobil v Tokiu, ni bilo. Po dolgem izpraševanju sem zvedel, da je precej daleč izven mesta v smeri nazaj proti Tokiu. Le streha z zaokroženimi robovi se je videla iznad visoke zidane ograje okoli obsežnega zemljišča.

Zid na obeh straneh domovanja je segal do morskega proda. Za njim visoko zraščeni temni borovci, vsa zunanja okolica pa obdana s skrbno obdelanimi njivami. Nad gričevjem je po ravnini sijal beli vrh gore Fuji.

Šofer je dolgo zvonil. Rekel sem mu, da se vrneva v avto, a on je vztrajal, češ da nekdo mora biti doma. Japonci ne puščajo hiše prazne. In res se je skozi špranjo v vratih končno prikazala ženica. Okamura-san je bil doma, je pritrdila.

Šoferju sem velel, naj ne pove mojega imena. Reče naj le, da je prišel na obisk star prijatelj. Čez nekaj časa se je vrnila in odprla vhod.

V sobi z lepim pohištvom po zahodnem stilu je sedel v naslonjaču, ostro gledal proti meni in se nerodno dvignil. Obraz se mu je na mah razjasnil; glasno je vzkliknil, se nagnil proti meni in obstal.

Ko sem pristopil, je z obema rokama zakril obraz in omahnil na stol. Med smehom in vzklikanjem od veselja je jok kot otrok. Šele tedaj sem opazil, da je invalid in da ga noge težko držijo.

Presenetil me je z gladko angleščino, skoro brez tujega naglasa, ker sem pričakoval, da bo razgovor po tolikih letih težji kot prej. Po odhodu iz New Yorka, je pojasnil, se je vse do vojne stalno vadil jezika. Nameraval se je vrniti v Ameriko. Obotavljal sem se vprašati glede Florence in sina, a kot da čita moje misli, je dejal, da si nič več ne dopisujeta in da se je vdal v svojo usodo. Potrt je gledal v tla in segel po bergli.

»Kdaj in kako se je to zgodilo?« sem vprašal. »Če ti ni ljubo, ne govori.«

»Tebi brez zadrege povem vse,« je začel. Pripovedoval mi je o dogodkih med vojno. Sprva je pričakoval, da se bo oče omehčal, a ta je ostal veren *šintoist*, pristaš militaristov in nestrpen nasprotnik Amerike. Očetova zagrizenost je sina rešila sitnosti, katere bi imel kot vodilen član v Japonsko-ameriškem krožku in vnet zagovornik sprave z Združenimi državami.

Ko je bil izvršen nenapovedani napad na Pearl Harbor, je bil Okamura aretiran kot državi nevaren zagovornik sovražnika. Očetov vpliv ga je rešil zapora. Stari je kmalu nato zbolel in umrl, Okamura pa je moral v vojno službo. Ranjen v bitki na nekem južnem otoku je upal, da ga bodo Amerikanci zajeli, a bolničarji so ga odnesli, preden je bil otok predan zmagovalcem.

Po končani vojni Okamura ni hotel obnoviti dopisovanja s Florenco. Boljše, je rekel, da več ne sliši o njem, invalidu. Naj misli, da ni več živ. In od nje po vojni ni prejel glasu.

»Ne ve, kam pisati,« je menil, »najbrž pa noče. Čemu bi pisala Japoncu, človeku v premagani deželi, ki je zaslužila svoj poraz.« Trpko je nadaljeval: »Povem ti, dobri prijatelj, da se sramujem svojega naroda od tistega nesrečnega 7. decembra 1941, dne, ko so naši diplomatski zastopniki predsedniku Rooseveltu v Beli hiši zagotavljali o spravi in miru, naša morska in zračna sila pa je na prazniški dan skoro ob isti uri napadla.«

Tako opravičevanje in izraze kesanja sem slišal od drugih Japoncev, a iz Okamurovih ust je prihajalo z gnevom in tugo. »Kako moreš kaj dobrega misliti o mojem narodu,« je govoril, »in kaj si mora misliti Florence? Gotovo me črti, ker sem Japonec.«

»Ne govori tako,« sem ga miril. »Zakaj bi se ti počutil krivega za to, kar je počenjala struja nadutih militaristov?

Ne, ne delaj zaključkov o tem, kaj misli Florence!«

Razgovarjala sva se ves popoldan. Z berglami si je pomagala, da mi razkaže svoj prostori starinski dom. V vrtu se je posluževal vozička. Povedal mi je o dediščini za očetom. Vojna, za katero se je v začetku navduševal, in nato poraz sta pomenila gospodarsko uničenje. Že predno je propadla banka, si je od žalosti vzel življenje. Hiša v Odowari z njivami v okolici je ostala in to je bila vsa dediščina.

Okamura se je obotavljal, ko sem z vprašanji obrnil razgovor na Florenco in sina. »Prepozno,« je odvrnil, ko sem mu priporočil, naj jima piše. »Njej, sinu in sebi si dolžan javiti se,« sem vztrajal. Ko sem dejal, da bom sam pisal in razložil okoliščine, ni oporekal.

(se nadaljuje)

The Holy Family Society of the USA

ONE FAIRLANE DRIVE, JOLIET, ILL 60434

Since 1914...

The Holy Family Society of the U.S.A. has been dedicated to the service of the Catholic home, family and community. For half-a-century your society has offered the finest in insurance protection at low, non-profit rates to Catholics only.

LIFE INSURANCE • HEALTH AND ACCIDENT INSURANCE

Historical Facts

The Holy Family Society is a society of Catholics mutually united in fraternal dedication to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph.

Society's Catholic Action Programs are:

1. Scholarships for the education of young men aspiring to the priesthood.
2. Scholarships for young women aspiring to become nuns.
3. Additional scholarships for needy boys and girls.
4. Participating in the program of Papal Volunteers of Latin America.
5. Bowling, basketball and little league baseball.
6. Social activities.
7. Sponsor of St. Clare House of Prayer

Družba

sv. Družine

Officers

President.....	Joseph J. Konrad
First Vice-President.....	Ronald Zefran
Second Vice-President.....	Anna Jerisha
Secretary.....	Robert M. Kochevar
Treasurer.....	Anton J. Smrekar
Recording Secretary.....	Nancy Osborne
First Trustee.....	Joseph Sinkovec
Second Trustee.....	Frances Kimak
Third Trustee.....	Anthony Tomazin
First Judicial.....	Mary Riola
Second Judicial.....	John Kavas
Third Judicial.....	Frank Toplak
Social Director.....	Mary Lou Golf
Spiritual Director.....	Rev. Lawrence Grom, O.F.M.
Medical Advisor.....	Joseph A. Zalar, M.D.

“SLOVENIA RADIO PROGRAM”

HEARD COAST TO COAST
4 till 5 on Saturday afternoons E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

Zelev Funeral Home

Memorial Chapel

452 E. 152 St. Phone 481-3118
Addison Road Chapel
6502 St. Clair Avenue Phone 361-0583

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo